

ziekten, één voor de leiding van statistisch werk op het gebied van besmettelijke ziekten, één voor technisch werk met betrekking tot de sanitaire conventies.

4e. Een diergeneeskundige voor het verrichten van researchwerk met betrekking tot de ziekten, die van belang zijn voor mens en dier.

Van al deze functionarissen wordt verwacht, dat zij in voorkomende gevallen het secretariaat van de commissie van deskundigen waarnemen.

Het dienstverband wordt aangegaan voorlopig voor twee jaar, waarvan één jaar als proeftijd wordt beschouwd.

De Directeur-Generaal voornoemd is bereid aan hen, die belangstelling voor deze posities hebben, nadere inlichtingen te verschaffen (Flatgebouw „Willems-park”, Zeestraat 73).

's Gravenhage, 26 April 1949.

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten

HET SCALENUSSYNDROOM

Naar aanleiding van het artikel van de collegae BOESMAN en BRAAT over het scalenussyndroom in dit *Tijdschrift*, blz. 1229, 1949, zou ik kort de aandacht willen vragen voor een methode, die zowel voor de diagnose als voor de therapie van waarde is en in genoemd artikel niet genoemd wordt, n.l. het spuiten van novocaine in de scalenusspier, zoals dat o.a. beschreven wordt door JUDOVICK en BATES in hun monographie *Segmental Neuralgia* en later ook in de *Surgical Clin. North Am.* bl. 1342, 1947.

Voor de diagnose heeft deze inspuiting dezelfde waarde als een novocaine-blockade van de sympathische grenstreng, d.w.z. wanneer de klachten inderdaad op een scalenussyndroom berusten, dan kan men die door novocainisatie van de spier tijdelijk en soms blijvend opheffen. Een negatief resultaat bij een goede injectie-techniek maakt een scalenussyndroom onwaarschijnlijk.

Evenals de sympathicus-blockade in vele gevallen een sympathectomie overbodig maakt, zo kan ook de scalenus-injectie (eventueel herhaald) de klachten blijvend doen verdwijnen.

Niet zonder betekenis is, dat evenals bij elke andere novocainisatie, de klachten dikwijls in de eerste dagen verergeren, en daarna pas afnemen. Onbekendheid hiermede betekent dikwijls een ontijdig afbreken van de behandeling en een onjuiste beoordeling.

De techniek der injectie wordt door genoemde schrijvers als volgt beschreven: Het hoofd wordt naar de pijnlijke zijde gedraaid om de musculus sternocleidomastoideus te ontspannen. Daarna wordt deze spier vlak boven het sleutelbeen naar mediaal geduwd, waarna 2 vingers diep in de hals geduwd worden. Dan wordt het hoofd zodanig naar de andere zijde getrokken, dat de musculus scalenus tussen beide vingers palpabel wordt. Tussen de vingers worden dan enige cm³ novocaine in de spierbuik ingespoten.

Met deze behandeling gelukt het in verschillende gevallen de klachten blijvend te doen verdwijnen. Sinds ik deze injecties regelmatig toepas, heb ik slechts zeer zelden voor deze aandoening moeten opereren.

's-Gravenhage, 4 Mei 1949

J. TEN KATE

CONSULTATIEBUREAUX VOOR GEZWELONDERZOEK

In het zeer lezenswaardige artikel van prof. SUERMONDT, *N.T.v.G.*, 2 April, blz. 1030, 1949, eindigt de schrijver:

„De zegenrijke arbeid van de consultatiebureaux voor tuberculose moge een aansporing zijn tot het oprichten van dergelijke instellingen voor gezwelonder-

zoek. Een betere voorlichting van ons volk stelt de chirurgen in staat vrouwen met mammacarcinoom vroegtijdig onder behandeling te krijgen."

„Ligt hier niet een mooie, maar moeilijke taak voor onze collegae, die als geneeskundige medewerkers van dagbladen en tijdschriften in staat zijn het publiek te bereiken?"

Prof. SUERMONDT wil hier doen oprichten consultatiebureaux, waar in het bijzonder het mammacarcinoom vroegtijdig onder behandeling komt en niet, naar ik meen, een consultatiebureau waar ieder, die aan een of ander gezwel lijdt of denkt te lijden geholpen wordt.

Mijns inziens is nu juist voor het mammacarcinoom een consultatiebureau niet nodig. De vrouw, die een knobbeltje in haar borst ontdekt of meent, dat er zo iets zou kunnen zijn, gaat naar haar huisarts. Hoe druk zijn spreekuur ook is, deze patiënte zal hij altijd nakijken, eventueel naar een chirurg doorsturen. Vrouwen, die door een bepaalde soort angst niet naar hun huisdokter gaan, zullen ook niet naar een consultatiebureau gaan.

Zouden er consultatiebureaux voor gezwelonderzoek worden opgericht, dan zal de berichtgeving erover in de courant, het naambord op de deur, bij het publiek de gedachten op de kanker gevestigd houden, de kankerangst zal weer vermeerderen. Dat dit de kankerfrequentie doet toenemen, is nooit bewezen, maar wordt wel vermoed.

Dat de geneeskundige medewerkers van dagbladen en tijdschriften in het algemeen het denken over en de angst voor ziekte doen toenemen, merken wij dagelijks; dat zij — de enkele uitzondering daargelaten — hun „mooie, maar moeilijke taak" (prof. SUERMONDT) slecht volbrengen, daarvan kan iedere huisarts getuigen.

Is het niet in de eerste plaats onze taak de mensen te spreken over gezondheid, inplaats van ze een quasi kennis van bloeddruk, bezinking en asthma enz. bij te brengen?

Moeten wij, medici, niet allereerst de mensheid helpen om een leven te aangaan, waarin onzekerheid, ziekte en dood het normale zijn? In zo'n leven rust en levensmoed te vinden?

Laten we in *eigen besloten kring* al de kwade kansen van het menselijk bestaan bestuderen en bestrijden en het beetje optimisme van onze nerveuze en jachtige medemens niet door voor hem onverteerbare medische spijs wegnemen.

Pinksteren nadert .... Moge de medicus de apostel worden van evenwicht en vertrouwen in een leven vol kwade kansen en onzekerheid. „Und trotzdem" .... zei ADLER!

Dordrecht, 1 Mei 1949

J. A. DELHEZ

DIABETES EN REINIGINGSDIENST

Het is mij niet bekend of andere plaatsen ook zo gelukkig zijn met het bezit van een beambte van de gemeentelijke reinigingsdienst die verschillende gevallen van diabetes mellitus „ontdekt" door het bekijken en ruiken van de inhoud der „tonnetjes", die op bepaalde tijden geledigd worden.

Ik ken nu al 4 gevallen in betrekkelijk korte tijd, die door deze man naar de huisarts verwezen zijn en waarbij zijn diagnose bevestigd werd!

De inhoud der tonnetjes is wat „schuimiger" en er is een bepaalde geur aan.

Winschoten, 5 Mei 1949

M. HOMMES